

HRVATSKA UDRUGA UZGAJIVAČA ŠPORTSKIH KONJA

PROGRAM UZGOJA HRVATSKOG ŠPORTSKOG KONJA

1. Uvod

Hrvatska udruga uzgajivača športskih konja (u nastavku teksta Udruga) pravni je slijednik Udruge uzgajivača holsteinskih konja osnovane 26. travnja 1986. godine. Udruga je početno okupljala uzgajivače samo Holstein konja na području Republike Hrvatske, ali zbog rastućeg interesa drugih uzgajivača športskih konja, Udruga je na skupštini 29. 12. 1997. preimenovana u Hrvatsku udrugu uzgajivača športskih konja, što je regulirano Statutom.

Za potrebe uzgoja športskih konja ustrojena je Svjetska federacija uzgajivača športskih konja (WBFSH) čija je Udruga punopravna članica od 2008., a članicom je postala ispunjenjem uvjeta Svjetske federacije.

Sukladno jeziku i nazivlju Svjetske federacije, Udruga nosi ime CROATIAN ASSOCIATION BREEDERS of SPORT HORSES (CABSH), a uzgojni proizvod je CROATIAN SPORT HORSE (CSH).

Uzgojni program Udruge sadrži način organiziranja uzgoja, uzgojni cilj, analizu početnog uzgojnog materijala, standarde uzgajanih konja, metode uzgoja i selekcije, način oplemenjivanja, ocjenjivanje proizvedenih grla, ispitivanje uporabne vrijednosti i sve druge mjere i zahvate za postizanje uzgojnog cilja, a odnosi se na grla koja su u vlasništvu uzgajivača.

2. Pravno utemeljenje Programa

HUUŠK je temeljem Zakona o uzgoju domaćih životinja (NN 115/18, 52/21) priznato uzgojno udruženje za bavljenje uzgojem domaćih životinja s namjerom stvaranja uzgojno valjanih konja uzgojnog tipa hrvatski športski konj (rješenje Ministarstva poljoprivrede – KLASA: UP/I-320-08/19-01/05, URBROJ: 525-15/3-19-3, od 23. srpnja 2019. godine). Sukladno Statutu Udruge donosi se ovaj uzgojni program pravno temeljen na sljedećim zakonskim propisima:

- Zakon o uzgoju domaćih životinja (NN 115/18, 52/21)
- EU Uredbe 2021/963
- pravilnik o identifikaciji i registraciji kopitara (NN 123/09)

3. Početni uzgojni materijal (Sadašnji nucleus uzgoja)

U Hrvatskoj se uzgaja velik broj pasmina i uzgojnih tipova športskih konja. Najveću kvalitetu i značaj ima uzgoj holstein konja koji je u Hrvatskoj introducirano 1980. god. uvozom kvalitetnih rasplodnih grla iz domicilnog uzgojnog područja.

Početni uzgojni materijal Hrvatskog športskog konja bila su rasplodna grla čistih pasmina, te odabrana grla prema uzgojnom tipu i standardu. U obzir dolaze toplokrvna grla športskih pasmina, grla uzgojnih tipova športskih konja i grla koja već bilježe značajne športske rezultate.

U uzgoju Hrvatskog športskog konja prednost imaju grla s punim porijeklom poznatih športskih pasmina, koja će i dalje zadržavati svoju genetsku čistoću i voditi će se pod imenom originalne pasmine kojoj pripadaju. Potomci pastuha originalnih uzgoja križanih s odabranim rasplodnim kobilama, koji udovoljavaju uzgojnom programu i standardu poznate pasmine i ovom programu, nositi će ime Hrvatski športski konj (HŠK).

U Hrvatskom športskom uzgoju konja koriste se licencirani i odabrani pastusi i odabrane kobile. Kod odabira prednost imaju pastusi srodnih pasmina s punim porijeklom, a pastusi križanci uzgojnih tipova i pasmina odabirati će se tek nakon dokazanih športskih rezultata u pojedinoj disciplini. Licencirani pastusi moraju zadovoljavati uvjete propisane za pasminu kojoj pripadaju.

4. Uzgojni proizvod

Sukladno Programu uzgoja konja u Republici Hrvatskoj Udruga uzgaja konje u nomenklaturi Hrvatski športski konj. Iz nomenklature Hrvatski športski konj odabiru se i uzgajaju tipovi prikladni za konjički sport, poglavito FEI (Međunarodna konjička federacija) konjičke discipline.

Uzgajani proizvod Udruge je Hrvatski sportski konj (34-HŠK) uzgojen po ovom programu.

5. Uzgojno područje

Uzgojno područje i djelokrug Udruge je područje Republike Hrvatske.

6. Organizacija uzgoja

Uzgoj športskih konja u okviru Udruge provode uzgajivači -vlasnici rasplodnih konja. Udruga vodi registra članova koji mogu biti fizičke ili pravne osobe. Uvjet upisa u registar uzgajivača je vlasništvo nad grlima rasplodnih konja ili korištenje rasplodnih grla drugih vlasnika, kao i konja u najmu u svrhu uzgoja sukladno ovom uzgojnom programu. Osim registra vodi se potrebna uzgojna dokumentacija sukladno zakonskim propisima koji reguliraju područje uzgoja. Sva dokumentacija vodi se pod nazivom i oznakama Udruge.

Za provođenje ovog Uzgojnog programa i vođenje uzgoja Udruga imenuje voditelja uzgoja sukladno odredbama Statuta Udruge. Za provođenje ocjenjivanja Udruge imenuje Uzgojnu komisiju također sukladno statutarnim odredbama.

7. Uzgojni cilj

Udruga je nakon osnivanja okupila uzgajivače Holstein konja koji su bili vezani na uzgajivački centar u Poljoprivrednom institutu u Križevcima. Holsteinski uzgoj je visoko konsolidiran i poslužio je kao osnovica utvrđivanju uzgojnog cilja Udruge uzgajivača športskih konja za potrebe turnirskog športa, poglavito olimpijskih disciplina.

Uzgojni cilj Udruge je uzgoj i korištenje plemenitog, lijepog, pravilnog, mnogostruko iskoristivog toplokrvnog konja, koji ima duge, brze i energične pokrete, snažan zamah i potisak, dobrog je karaktera i podoban za korištenje u svim olimpijskim disciplinama konjičkog športa.

Rasplodni model uzgajanog konja je konj velikog okvira, snažan, mišićav, dubok i širok, ponosnog držanja, živahnog pogleda, energičnih i brzih pokreta, dobre ćudi, pametan, prilagodljiv i izdržljiv.

8. Standardne značajke i mjere

Slijedom uzgojnog cilja, standardne značajke se moraju približiti modernim športskim uzgojima zapadne Europe. Kako je temelj Hrvatskog športskog uzgoja holsteinski konj, a ovaj će uzgojni program uglavnom koristiti modificirane odrednice toga uzgoja. Standardne značajke zadane su u uzgojnom cilju, a standardne mjere se daju u većem rasponu nego što je uobičajeno u konsolidiranim uzgojima.

8.1. *Standardne mjere:*

Pastusi (3 god i stariji):

8.1.1. visina grebena (štap) - optimum 165 - 170 cm

8.1.2. minimum 162 cm

Kobile (3 god i starije):

8.1.3. visina grebena (štap) - optimum 162 - 168 cm

8.1.4. minimum 155 cm

9. *Značajke eksterijera:*

9.1. *Tip:*

Prihvatljivo: Tipičan hrvatski športski konj je konj posebno prikladan za jahanje. Svojim interijerom, eksterijerom, kretanjima te prirodnom predispozicijom za skakanje sklon je sportskim rezultatima. Snažne je konstitucije, harmonično građen, dobro razvijenih mišića i dugih linija, izrazito jahači konj mnogostruko iskoristiv. Rasplodni konji moraju imati izražene spolne karakteristike, biti karakterističnog izgleda i

držanja, visokog općeg dojma koji se prvenstveno očituje u velikoj izdržljivosti, dobroćudnosti i dugom životnom vijeku.

Neprihvatljivo: preveliki ili premali konji, nerafiniranih, grubih i kratkih linija tijela, neizraženih spolnih karakteristika.

9.2. Glava

Prihvatljivo: mora biti fine grade i suha (bez puno potkožnog tkiva), proporcionalna s tijelom konja, ravne nosne linije, izraženih živahnih očiju, malih stršćih ušiju, izraženih, velikih, pokretljivih nozdruva, pravilnog zubala i općenito plemenitog izgleda.

Neprihvatljivo: glava prevelika naspram veličine tijela, ovčjeg profila, male oči s uskim vidokrugom, spuštene uši, izražene bjeloočnice („puno bijelog u oku“), riblje oko, pogreške zubala.

9.3. Vrat

Prihvatljivo: srednje dugačak, razvijenih mišića, dobro nasaden, skladan, slobodan u području grkljana i okretan spoj glave i vrata (sloboda pokreta). Vrat pod otprilike pravim kutem prema ramenima. Blago zaobljena gornja linija vrata.

Neprihvatljivo: vrat prenisko ili previsoko nasaden, predugačak ili prekratak vrat, nepravilno razvijenih mišića, koji se ne sužava prema vratu, široko tjeme, debeli vrat, labuđi vrat, ovčji vrat.

9.4. Greben

Prihvatljivo: visok, dug i dobro definirani greben koji se stapa s leđima, linija leđa lagano zaobljena iza grebena, greben dobro i bez uleknuća povezan s vratom.

Neprihvatljivo: kratak, ravan, previsok, nagnuti i nenaglašen greben.

9.5. Leđa

Prihvatljivo: srednje duga, široka, sa zaobljenim rebrima, mišićava; spoj - kratak i širok, bez naglašene gladne jame, mišićav i ravan s dobrim prijelazom u sapi. Leđa snažnih pokreta.

Neprihvatljivo: udubljena, izbočena leđa, slabo razvijenih mišića.

9.6. Sapi

Prihvatljivo: blago položene sapi, dugačke, dobro obrasle mišićnom masom, moraju tvoriti dugu polugu za podizanje trupa, gornji izgled može biti zaobljen ili blago rascjepljen.

Neprihvatljivo: previše ravne sapi s visoko nasadenim repom, previše položene sapi.

9.7. Rep

Prihvatljivo: ravno nasaden, ravno nošen, a u slobodnom kretanju nošen srednje visoko do visoko, dobro obrastao zaštitnim dlakama.

Neprihvatljivo: nakrivljen, izdignut rep.

9.8. Dubina i širina konja

Prihvatljivo: pravokutni oblik, dugih nogu, konj velikog okvira i kompaktan sa skladnom gornjom linijom, dobro povezanog vrata, nagnutog ramena, dugačkog gebena, dovoljno dugih leđa, širokih, dobro razvijenih mišića slabinskog dijela. Dugačkih, blago pognutih i mišićavih sapi. Tijelo jasno podijeljeno u trećine. Dovoljno duboka prsa s kompaktnim bokovima.

Neprihvatljivo: kratko tijelo, kratkih nogu, jako dugačka ili kratka leđa, nagnuta leđa prema naprijed ili nazad, kratke, ravne ili previsoke sapi, visoko nasaden rep; uska prsa.

9.9. Rameni zglobovi

Prihvatljivo: dugačka, nagnuta ramena, duga i koso položena plećka. Rameni zglobovi moraju biti razmaknuti, dobro povezani mišićima, a laktovi moraju biti "otvoreni".

Neprihvatljivo: okomita plećka, slabo razvijeni mišići plećke.

9.10. Prednje noge

Prihvatljivo: gledano sa strane okomica koja polazi iz centra lakatnog zgloba dijeli podlakticu, karpus te cjevanicu na jednake polovine te dodiruje tlo neposredno uz pete. Gledano sprijeda, prednje noge su paralelne. Mišići nogu su dobro razvijeni, zglobovi jasno definirani, kičice elastične i srednje dugačke. Kut kičica i tla paralelan s kutem dorzalnog kopitnog zida i iznosi 45-50°. Kopita čvrsta, simetričnog oblika i kuteva te veličine proporcionalne veličini konja.

Neprihvatljivo: slabo razvijeni mišići prednjih nogu, svi nepravilni stavovi prednjih nogu (ispružen, podvučen, uvučen, klecav, širok, uzak, razmaknut, zbližen, bačvast, x stav, izvrnuto kopito, uvrnuto kopito). Slabo definirani zglobovi, promjene na kostima, zglobovima i tetivama; kratke ili preduge kičice; pretjerano položene ili strme kičice; nepravilni oblici kopita poput štulastog kopita, strmog kopita, uskog, tupog, širokog kopita te niskih peta.

9.11. Stražnje noge

Prihvatljivo: Gledano sa strane okomica koja polazi iz sjedne kvrge dodiruje cjevanicu u stražnjem rubu. Gledano od straga okomica iz sjedne kvrge dijeli skočni zglob, stražnje cjevanice, kičice te kopita u dva jednaka dijela. Čisti, jasno definirani zglobovi, elastične kičice srednje dužine; kut kičice prema tlu oko 50-55°. Kut skočnog zgloba između 155 i 165°.

Neprihvatljivo: svi nepravilni stavovi nogu (širok, uzak, razmaknut, zbližen, bačvast, x stav, kravlji, izvrnuto, uvrnuto kopito); ravne stražnje noge s kutem skočnih zglobova $>170^\circ$; mekane kičice, predugačke kičice, promjene na zglobovima, tetivama i kostima.

9.12. Kretanje:

Hodovi konja moraju biti pravilni, dugački, izdašni, energični i brzi.

Pravilnost kretnji:

Prihvatljivo: ravne kretnje s pravilnim položajem nogu gledano kako sprijeda tako s traga.

Neprihvatljivo: svi nepravilni hodovi (uvrtanje, veslanje, pletenje)

9.13. Korak

Prihvatljivo: Korak mora biti dugačak, ispruženih prednjih nogu i s izraženim prekoračenjem traga sa zadnjim nogama, pravilnog ritma, 4 takta.

Neprihvatljivo: aritmičan, nepravilan, kratak, krut, nedostatak snage i energije.

9.14. Kas

Prihvatljivo: konj se promptno kreće, pravilnim ritmom (2 takta). Kas izražajan, dugačak, lebdeći, elastičan, živahan i energičan s naglašenim potiskom stražnjih nogu, izražena sloboda ramena.

Neprihvatljivo: kas slabog ritma, kratak, slabog impulsa.

9.15. Kenter

Prihvatljivo: pravilan ritam (3 takta), izražen impuls, elastičnost, dužina koraka, balans, koraci zaokruženi te pokretani polugom stražnjih nogu s energičnim prebacivanjem impulsa na prednje noge, jasan pokret prema gore, stražnje noge angažirane ispred sredine težišta konja. Galop izdašan, velikih i visokih skokova, elastičan i stabilan.

Neprihvatljivo: slabi ritam, kratkin neelastični koraci, slabog impulsa, nepravilnog redoslijeda koraka. Kruta leđa u kretanju s težištem prema prednjim nogama.

9.16. Skakanje

Prihvatljivo: pažljiva i pametna procjena skoka, pribranost, čisto prikupljanje, brzi odskok, brzo savijanje nogu, leđa u luku s istaknutim grebenom i zaobljenim vratom i otvorenim stražnjim nogama (uzražen „bascule“). Održan protok kretanja i ritam kentera prije i nakon skoka.

Neprihvatljivo: nedostatak talenta, nekontrolirani i neodlučan skok bez ritma, spuštene noge, izravnat, napet vrat preko skoka, ravna, napeta leđa.

9.17. Interijer

Prihvatljivo: inteligentan konj, dobrog karaktera (jednostavan za rukovanje, senzibilan), dobroćudan, dobrog temperamenta (stabilan, smiren, pažljiv), željan rada (dobro uči, odvažan, marljiv). Konj koji je u stanju iskoristiti svoje predispozicije eksterijera i interijera za ostvarenje maksimuma svojih potencijala u sportu.

Neprihvatljivo: loš karakter, težak temperament, slaba sklonost performansi, mane ponašanja.

9.18. Sklonost jahanju

Prihvatljivo: konj koji dobro prihvaća žvalu, spreman i pozoran na komande, surađuje s jahačem, omogućava jahaču ugodan položaj na konju. Konj se kreće u prirodnoj ravnoteži, s izraženom akcijom stražnjih nogu, mekih leđa. Izražena ritmičnost, gipkost pokreta te dobar kontakt s jahačem.

Neprihvatljivo: kretanje bez ritma, prekomjerna težina na prednjem trupu, ukočena leđa, težak temperament.

9.19. Zdravlje:

Prihvatljivo: izdržljiv i zdrav konj, dobre performanse, nezahtjevan za držanje.

Neprihvatljivo: prenosive bolesti, nosioci nasljednih mana, mane ponašanja te patološka stanja koja smanjuju pogodnost za rasplod i/ili korištenje konja u jahanju.

10. Metode uzgoja

Prvenstveno kombinacijsko sparivanje pastuha originalnih uzgoja i odabranih kobila. Mogu se koristiti pastusi odabrani i licencirani od strane uzgojne komisije HUUŠK, zatim rasplodnjaci introduciranih športskih uzgoja zapadnoeuropskih pasmina (članovi WBFSH). Radi oplemenjivanja, na grublje kobile će se pripuštati pastusi engleske punokrvne pasmine, čije potomstvo će se dalje koristiti za postizanje zadanog uzgojnog cilja u stvaranju uzgojno valjanih konja.

Prilikom odabira pastuha vodit će se briga da oni odgovaraju visokim standardima pripadajućih pasmina.

Populaciju Hrvatskog športskog konja čine grla uzgojena na čistoj pasmini (introducirane pasmine), zatim grla koja su proizvedena kao produkt kombinacijskog križanja s pastusima i kobilama čistih pasmina, grla proizvedena kao produkt oplemenjivanja, prvenstveno s engleskim punokrvnim pastusima, te grla iz pretapajućeg križanja.

11. Selekcija

Nad populacijom konja, koji se uzgajaju po uzgojnom programu Udruge, provodi se individualna pozitivna linijska selekcija.

Prvi stupanj selekcije provodi se prilikom ocjene ždrebica i odabiranja pastuha. Ocjenu ždrebica provodi uzgojna komisija koju čine voditelj uzgoja i još 2-4 stručna člana, koje imenuje Upravni odbor Udruge. Prilikom ocjenjivanja vrši se izmjera grla i daje se svih 7 ocjena eksterijera. Ocjene, mjere, klasa i matični broj upisuju se u matičnu knjigu.

Odabir pastuha vrši uzgojna komisija od 3-5 članova, koje imenuje Upravni odbor Udruge. Ocjenjivanje, izmjera i klasiranje se vrši kao i kod ždrebica, ali se naročito vodi računa o genetskoj podobnosti i eventualnim uzgojnim pogreškama pastuha, te uzgojnom trendu radi postizanja što boljih športskih i gospodarskih efekata. Po obavljenom postupku licenciranja vlasnik pastuha dobiva uzgojnu ispravu o privremenoj podobnosti korištenja pastuha – licencu u rasplodu na vrijeme od godinu dana (jedne pripusne sezone).

Trajnu licencu pastuh dobiva nakon vrednovanja radne sposobnosti (članak 13.).

Prilikom prijave pastuha na licenciranje potrebno je priložiti dokumentaciju veterinarskog pregleda s traženim priložima u elektroničkom obliku. Veterinarska komisija (sastavljena od 3 člana) odlučuje o podobnosti pojedinog pastuha uzgoju, odnosno odlučuje može li ili ne pastuh pristupiti ocjeni eksterijera.

12. Ocjenjivanje i klasiranje

Sva odabrana grla prilikom upisa u Registar će se izmjeriti, ocijeniti i klasirati.

Ocjene, koje se dodjeljuju konjima u postupku selekcije, izražavaju se broičano od 1 do 10. Ocijenjeni konji svrstavaju se u 4 uzgojne klase i to:

ELITA (E), IA, I i II klasa.

Izraz pojedinih ocjena je sljedeći:

- 1 - potpuno neupotrebljiv
- 2 - nepodoban za uzgoj
- 3 - nedovoljan
- 4 - znatni nedostaci
- 5 - s nedostacima
- 6 - zadovoljavajući
- 7 - prilično dobar
- 8 - dobar
- 9 - vrlo dobar
- 10 - odličan

Prilikom ocjenjivanja dozvoljeni su i polovični bodovi.

Na temelju postignutih ocjena svrstavanje je u klase:

- 1. ELITA 55 i više
- 2. IA 50-54

- 3. I 40-49
- 4. II manje od 40

Detaljnija razrada i postupak ocjenjivanja i klasiranja sadržani su u Pravilniku o obilježavanju, ocjenjivanju, klasiranju i ispitivanju upotrebne vrijednosti proizvedenih konja.

13. Vrednovanje radne sposobnosti pastuha

Na temelju pozitivne ocjene mladi pastusi dobivaju pripusnu dozvolu za pripust u jednoj raspodnoj sezoni do pozitivne ocjene radne sposobnosti.

Odabir pastuha (članak 11) se može obavljati u istom danu s vrednovanjem radne sposobnosti.

Ispit vrednovanja radne sposobnosti sadrži: ocjene hodova, skakanja i jahaće osobitosti. P R A V I L N I K O O Z N A Č A V A N J U , O C J E N J I V A N J U , K L A S I R A N J U I T E S T I R A N J U U P O R A B N E V R I J E D N O S T I H R V A T S K I H S P O R T S K I H K O N J A

VI. Vrednovanje radne sposobnosti grla

Ocjena slobodnog kretanja je obavezna . Testni jahač ocjenjuje osnovne hodove i sklonost jahanju konja.

ocjena hodova je najmanje 6.

Ukidanje trajne licence pastuha je moguće ukoliko se uoče nasljedne mane na potomstvu.

Kronološki pregled evidencije, ocjene, izmjere i testa pastuha je sljedeći:

1. Upis ždrebeta u registar ždrebadi unutar prvih 30 dana od rođenja;
2. Ocjena i odabir mladih pastuha u dobi 2,5 do 3,5 godine, privremena pripusna dozvola na 1 godinu do ispita radne sposobnosti.
3. Ispit radne sposobnosti (IRS), upis u matičnu knjigu pastuha.

14. Rasplodivanje (razmnožavanje)

Razmnožavanje konja u uzgoju vrši se prirodnim pripustom, osjemenjivanjem svježom spermom, osjemenjivanjem duboko smrznutom spermom i embriotransferom.

U prirodnom pripustu mogu se koristiti samo odabrani pastusi. Pastuhe mogu držati i pripuštati njihovi vlasnici ili se mogu držati u pripusnim stanicama ili u najmu. Pastuhari moraju poštivati napatke u pogledu držanja i korištenja pastuha. Dužni su izdavati pripusne listove i voditi evidenciju o pripustu.

Osjemenjivanje se može provoditi kod uzgajivača ili u osposobljenoj stručnoj ustanovi. Sperma za osjemenjivanje mora biti od pastuha licenciranih u uzgoju članu WBFSH i mora biti propisno deklarirana.

Prijenos zametka (embrio transfer) je dodatna metoda u razmnožavanju. Sukladno Statutu i ovom programu, Udruga ima ustrojenu **Veterinarsku komisiju**, koju sačinjavaju veterinari, specijalisti u oblasti veterinarske sportske medicine konja. Veterinarska komisija je odgovorna za ocjenu veterinarske dokumentacije kojom se procjenjuje odgovara li pojedini konj svojim zdravstvenim stanjem uzgoju. Cilj je uzgoj konja bez zdravstvenih manjkavosti koje negativno utječu na reprotuktivnu sposobnost i/ili na genetsku vrijednost konja. Rasplodni pastusi ne smiju imati znakove zvižde, mjesečne sljepoće, mikroftalmije, abnormalnosti čeljusti i testisa, ne smiju biti podvrgnuti kirurškim zahvatima kojima se ispravljaju fizički nedostaci te ne smiju biti prenositelji virusnog arteritisa konja. Također ne smiju imati znakove ortopedskih bolesti koje imaju potencijal prijenosa na potomstvo.

16. Prikazivanje uzgojnih postignuća

Promocija Udruge i prikazivanje uzgojnih postignuća važna je zbog unaprijeđenja i popularizacije uzgoja konja i obavlja se putem:

- 1) *Javnog ocjenjivanje rasplodnih grla*
- 2) *Smotri rezultata uzgoja*
- 3) *Izložbi*
- 4) *Konjičkih sportskih natjecanja*

17. Uzgojna dokumentacija

Udruga vodi uzgojnu dokumentaciju za konje u vlasništvu uzgajivača. Svi podaci o uzgoju konja dostavljaju se u Registar kopitara RH. Uzgojna dokumentacija vodi se sukladno zakonskim propisima u oblasti stočarstva i veterinarstva.

Udruga vodi sljedeću dokumentaciju:

- 17.1. Matičnu knjigu oždrebljenih konja
- 17.2. Knjigu licenciranih (odabranih) pastuha
- 17.3. Glavnu matičnu knjigu kobila (A knjiga)
- 17.4. Matičnu knjigu kobila (B knjiga)

17.1. Upis pastuha u Matičnu knjigu

U Matičnu knjigu mogu se upisati samo odabrani pastusi. Odabir pastuha za pripust provodi Uzgojna komisija sukladno Statutu Udruge. Za upis pastuh mora imati puno porijeklo u najmanje 4 generacije.

Za upis u Matičnu knjigu pastuha mladi pastuh u starosti minimalno 2,5 - godine mora imati izdan Identifikacijski dokument i biti upisan u JRDŽ pri Ministarstvu poljoprivrede. Na ocjeni prilikom Odabira pastuha mora dobiti najmanju ocjenu 7 za tip i najmanje 50 bodova od 70 mogućih.

Po obavljenom postupku licenciranja vlasnik pastuha dobiva uzgojnu ispravu o privremenoj podobnosti korištenja pastuha – licencu u rasplodu u jednoj pripusnoj sezoni.

Trajnu licencu pastuh dobiva nakon vrednovanja radne sposobnosti.

Na ispitu vrednovanja radne sposobnosti pastuh mora postići:

- za dresurne pastuhe srednja ocjena hodova i jahanja je najmanje 7,5
- za skakače pastuhe srednja ocjena slobodnog skoka i jahanja je 7,5 dok je ocjena hodova najmanje 6.

17.2. Upis kobila u matičnu evidenciju

U Glavnu matičnu knjigu kobila (knjiga A) upisuju se kobile s punim porijeklom kroz najmanje 4 generacije. Kobile moraju zadovoljiti standardne mjere i moraju imati ocjenu eksterijera za tip najmanje 6, a druge ocjene najmanje 5, odnosno moraju imati ukupni broj bodova ocjene eksterijera više od 40. Također moraju biti u dobi od najmanje 3 godine i imati izdan Identifikacijski dokument i biti upisan u SRK.

17.3. U Matičnu knjigu kobila (B knjiga) upisuju se kobile s nepotpunim porijeklom. Moraju udovoljavati standardnim mjerama i po ocjenama eksterijera moraju postići broj bodova kao i kobile za Glavnu matičnu knjigu (knjiga A). Također moraju biti u dobi od najmanje 3 godine i imati izdan Identifikacijski dokument i biti upisan u SRK.

Rasplodna vrijednost kobila ocjenjuje se sukladno Pravilniku o ispitivanju uporabne vrijednosti i te se ocjene uzimaju u obzir kod upisa u matične knjige kobila.

Osim uzgojnih knjiga postoji još sljedeća dokumentacija:

- **Dozvola pripusta** - licenca za pastuha: privremena (za pripust u jednoj pripusnoj sezoni) i trajna (koja se dobiva nakon zadovoljavanja minimalnih kriterija prilikom vrednovanja radne sposobnosti). Dozvola pripusta izdaje se za pastuha kojega je ocijenila – odabrala Uzgojna komisija. Dozvolu pripusta izdaje Voditelj uzgoja na temelju zapisnika komisije za odabir do opoziva. Ukidanje trajne licence je moguće ukoliko se uoče nasljedne mane na potomstvu.

17.4. Pripusni dnevnik i pripusnice

Sadržava ime vlasnika kobile, ime i broj kobile, datum pripusta ili osjemenjivanja te ime i broj pastuha. Voditelj uzgoja zadužuje vlasnika, odnosno držatelja, za list pripusta pojedinog pastuha. Vlasnik nakon pripusta jedan primjerak pripusnog lista predaje vlasniku kobile, jedan šalje u Udruhu te jednog zadržava.

17.5. Prijava oždrebljenja

Vlasnik kobile dužan je u roku od 30 dana prijaviti oždrebljenje Udruzi na listu pripusta. Obrazac prijave oždrebljenja mora biti točno popunjen i potpisan od strane vlasnika kobile, te uz njega obvezno ide i pripusnica. Obavezna je potvrda roditeljstva DNA analizom.

17.6. Zapisnik o označavanju s Opisnim listom

Predstavlja pomoćni dokument na kojem su sadržani svi relevantni podaci o grlu i vlasniku, te dijagram znakova i tekstualni opis. Opisni list popunjava treća strana-HAPIH <https://www.hapih.hr/> prilikom prve identifikacije ždrebeta sukladno važećim zakonskim propisima.

17.7. Rodovnik

Rodovnik sadrži sve relevantne podatke o grlu i uzgajivaču, i rodovnicu kroz 4 generacije.

Rodovnik za grla proizvedena od kobila upisanih u Glavnu matičnu knjigu (A knjiga) je ružičaste boje, a za grla od ostalih kobila B bijele (žute) boje. Rodovnik konja izdaje osoba ovlaštena za zastupanje HUUŠK na temelju zapisnika označavanja i opisnog lista i na temelju podataka iz Knjige podmlatka i matičnih knjiga roditelja. Rodovnik se u originalu izdaje vlasniku grla i prati grlo tijekom života, a kopije se pohranjuju u Udruzi i državnom Registru kopitara.

17.8. Zootehnički certifikat i vlasnički list

Izdaje HUUŠK *sukladno važećim zakonskim propisima* -Zapisnici se vode o označavanju, ocjenjivanju, odabiranju i ispitu uporabne vrijednosti i pohranjuju se u Udruzi.

Križevci, 04.09.2023.

Predsjednik

Željko Gagro

Program uzgoja je u skladu s Statutom donesen jednoglasnom odlukom Upravnog odbora HUUŠK